

IMPLICAȚIILE SPAȚIULUI DE LUPTĂ MODERN ASUPRA ORGANISMULUI UMAN

THE IMPLICATIONS OF MODERN FIGHT ON THE HUMAN BODY

Asist.univ.drd. Carmen Liliana PRAOVEANU*

Societatea umană este într-o continuă transformare și evoluție. În cadrul ei, factorul uman este primordial, în toate procesele sociale ocupând locul central. Se constată chiar o deplasare a echilibrului și a centrului de greutate de pe dimensiunile cantitative, pe cele calitative, care presupune folosirea factorului uman și în special a inteligenței acestuia.

Organismul uman este un sistem biocibernetic care se adaptează în permanență condițiilor la care este supus deci inclusiv mediului social. Astfel, în condițiile câmpului de luptă modern, desfășurarea eficientă a acțiunilor de luptă vizează adaptări optime ale rezervelor biologice ale luptătorului.

Human society is in continuous transformation and evolution. Within it, the human factor is extremely important, as it has the central position in all social processes. It can thus be found a shifting of balance and center of gravity towards the use of the human factor and particularly its intelligence.

The human body is a biocibernetic system that continuously adapts to the conditions to which it is subjected so including social environment. Thus, in the of modern battle conditions, conducting effective combat operations aimed at the optimum adaptation of the fighter's biological reserves.

Cuvinte-cheie: rezerve biologice; factor uman; capacitate de efort; câmp de luptă modern; homeostazie; oboseală; sindromul general de adaptare.

Keywords: *biological reserves; human factor; capacity of effort; in the field of modern combat; homeostasis; fatigue; general adaptation syndrom.*

Dimensiunile spațiului de luptă modern

În societatea de astăzi, unde totul este guvernat de un determinism complex, câmpul de luptă modern are o nouă fizionomie, caracterizată printr-o tehnologie înaltă folosită, război psihologic, acțiuni de simulare și diversiune, fronturi discontinue, focare de intervenții cu extindere pe verticală, lovire concomitentă a obiectivelor și forțelor, rapiditate în executarea manevrelor.

Astfel, se impune organizarea unor structuri tactice mobile, cu efective mici de forțe, profesionalizate, înzestrate corespunzător executării independente a misiunilor de luptă și foarte mobile.

Acțiunile de luptă desfășurate de forțe profesionalizate devin astfel precise și eficiente, cu pierderi mici și efecte majore.

Conflictele militare fac parte din conflictualitatea socială. Altfel spus, „conflictualitatea socială

este deopotrivă o chestiune de dinamică socială și mai ales de disfuncționalitate socială. Ca atare, conflictele militare se definesc pe o astfel de dinamică și nu pot fi soluționate decât în ansamblul acesteia”¹. Secolul XXI este secolul incertitudinilor, al transformării cunoașterii care pornește de la premisele transformării mediului în care acționează. „Cunoașterea reprezintă capacitatea de a înțelege realitatea prezentă pe baza unor informații, percepții și a unor evaluări, dar și capacitatea de a sprijini acțiuni pentru a putea modela realități viitoare”². În câmpul de luptă modern, confruntarea nu vizează numai forțele și mijloacele. Putem aminti despre o confruntare a inteligenței umane.

Societatea, cu toate progresele ei, este zdruncinată de mari discrepanțe între formele de progres și cele de protest împotriva efectelor secundare progresului.

În acest context se constată o reconfigurare a centrelor de putere. Astfel, se folosesc parteneriate strategice pentru prevenirea conflictelor.

*Universitatea Națională de Apărare „Carol I”
e-mail: carmenlilianapraoveanu@yahoo.com

Războiul viitorului se extinde în domenii nonmilitare. Au apărut mutații în pregătirea, ducerea acțiunilor militare și creșterea capacității de luptă a trupelor.

Complexitatea câmpului de luptă modern obligă la creșterea calității, la standarde înalte a personalului implicat în acțiuni militare. Prin urmare, flexibilitatea este fundamentală pentru adaptarea forțelor la noile condiții ale câmpului de luptă. Se pune accent pe formarea unui luptător izolat sau în grup, adaptabil oricăror forme de conflict, apt să desfășoare acțiuni în orice condiții având în vedere că mediul de confruntare este complet și complex. Astfel, concepția pregătirii militare trebuie adaptată cerințelor noii viziuni a fizionomiei luptătorului.

În condițiile câmpului de luptă modern, cu toată computerizarea și robotizarea forțelor armate, în operațiile și acțiunile de luptă, rolul hotărâtor îl are factorul uman. El este supus unui complex de solicitări care pot determina reacții neobișnuite cu efecte asupra întregului colectiv și chiar a procesului de conducere.

Conflictele militare au evidențiat faptul că războiul evoluează în funcție de factorii de risc interni și externi.

Perfecționarea permanentă a diferitelor eșaloane vizează adaptabilitate, ritm înalt de acțiune, mobilitate asemănătoare forțelor speciale care pot fi utilizate în orice formă de război.

Se conturează o viziune holografică a câmpului de luptă modern cu trei proiecții: acțională, informațională și structurală.

„O economie revoluționară nouă se naște, bazată pe cunoaștere mai degrabă, decât pe materiile prime convenționale și munca fizică. Această remarcabilă schimbare în economia lumii aduce cu sine o evoluție paralelă în natura beligeranței”³.

Organismul uman și spațiul de luptă modern

Organismul uman, din punct de vedere biologic este considerat ca un sistem hiper complex deschis. El posedă însușirile specifice ale acestuia, respectiv, echilibru dinamic, autoreglare și caracterul informațional.

Procesul de menținere a echilibrului dinamic cu mediul se numește homeostazie. Aceasta semnifică atât menținerea constantă a mediului intern, cât și a capacității de muncă și a autocontrolului față de mediul.

În situațiile în care mediul de solicitare al organismului este perturbat de solicitări excesive,

ca răspuns generalizat, datorită mecanismelor biologice de alarmă, apare o situație cronică de stres.

Organismul uman își eficientizează în permanență structurile în raport cu necesitățile adaptative la condițiile de mediu (în cadrul acestuia fiind inclus și câmpul de luptă modern).

Modificările mediului și influențele lor asupra organismului sunt remediate prin sincronizarea variabilelor fiziologice.

În cadrul unei solicitări mari și de durată, organismul uman nu se comportă unidirecțional, tendințele parametrilor funcționali fiind subordonate necesităților de reglare. Eficientizarea constă în realizarea programelor sistemului în condițiile unui consum minim energetic.

Între perioadele de activitate, procesele de refacere ale organismului trebuie să asigure o revenire funcțională adecvată pentru refacerea ciclului.

Dacă organismul nu este pregătit, nereușind să se deconecteze de stimulii perturbatori apar modificări funcționale care pot duce până la epuizarea sistemului nervos.

Fiecare organism răspunde diferențiat la influențele ambianței în funcție de modelele învățate.

Condițiile spațiului de luptă modern au evidențiat rolul factorului uman în ducerea războiului. În condițiile câmpului de luptă modern, luptătorul este supus unor solicitări fizice și psihice foarte mari. S-a constatat experimental că dacă nu li se creează condiții de refacere corespunzătoare ale organismului, capacitatea de efort scade chiar după 24 ore, iar după 72 ore de nesomn, aceasta scade la zero.

La o refacere fiziologică spontană prin somn de 3-4 ore, ei pot fi menținuți pe câmpul de luptă 9 până la 14 zile (capacitatea de efort fiind de aproximativ 60%).

Pe de altă parte, tehnica actuală de luptă solicită militarii atât intelectual, cât și afectiv. Utilizarea mijloacelor de luptă eficiente este în strânsă interdependență cu amploarea proceselor intelectuale.

Suprasaturația privind factorii de risc ai câmpului de luptă modern se concretizează prin perturbarea echilibrului psihofizic al luptătorilor. Manifestările pot fi individuale sau colective, respectiv: siderare, panică, forme delirante acute, isterice, depresive, caracteriale.

Principalele reacții psihice ale militarilor pe câmpul de luptă sunt: teama – când conștientizează că pericolul este imens, chiar dacă în realitate este mic; frica – ce îl pune în gardă despre pericol, dar este de scurtă durată; spaima – reacție emoțională necondiționată care activează instinctul de apărare; panica – reacție de frică colectivă.

Ca o rezultată a conflictului apare stresul psihic.

Războiul modern supune luptătorul la solicitări mari și drept consecință apare un consum mare de energie fizică și psihică, acestea fiindu-i necesare militarului pentru a răspunde cerințelor câmpului de luptă modern.

Nivelul rezistenței psihofizice este rezultanta capacității de efort fizic și intelectual.

Concluzii

Evoluțiile în domeniul științei și tehnologiei și-au pus amprenta și asupra domeniului militar, determinând mutații calitative și cantitative.

Caracteristicile geoclimatice determină cerințele luptei moderne influențând fizionomia acțiunilor și desfășurării acestora.

Pe durata confruntărilor, echipa trebuie să cunoască și să exploateze fiecare secvență de angajare simultană a forțelor.

În câmpul de luptă modern va crește rolul acțiunilor duse de forțe reduse efectiv, dar profesionalizate.

Prin ridicarea nivelului de pregătire și antrenare, realizarea structurilor suplă, dinamice, crește capacitatea de manevră.

Caracteristicile câmpului de luptă modern obligă la reevaluarea luptei, pentru a atinge obiectivele în timp scurt, cu efective puține și pierderi minime.

Schimbările accelerate din câmpul de luptă modern necesită adaptarea structurilor acționale.

Acțiunile desfășurate în câmpul de luptă al viitorului se vor baza în principal pe profesionalismul luptătorului.

Formarea atitudinii de învingător se va realiza printr-o instrucție performantă, în concordanță cu cerințele luptei moderne.

Omul modern caută să-și depășească limitele prin activitate, autoeducație și formarea unei atitudini noi.

Dacă nu se iau în considerare limitele și rezervele biologice ale organismului militarilor, nu putem vorbi de o înaltă capacitate operațională.

Câmpul de luptă modern vizează economisirea și compensarea limitelor fiziologice ale factorului uman.

NOTE:

1 T. Frunzeti, M. Mureșan, Gh. Văduva, *Război și Haos*, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, București, 2009, p. 26.

2 G. Maior, *Un război al minții*, Editura Rao, București, 2010.

3 Alvin și Heidi Toffler, *Război și antirăzboi*, Editura Antet, București, 1995, p. 17.

BIBLIOGRAFIE

Amiral Liberis Christos, *Strategia națională și gestionarea crizelor*, Grecia, 1997.

Buța Viorel, Alexandrescu Gelu, Dumitru Daniel, *Elemente dinamice ale câmpului de luptă modern*, Editura UNAp, 2004.

Frunzeti T., Mureșan M., Văduva Gh., *Război și Haos*, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, București, 2009.

Graham T. Allison, Zelikov Ohilip, *Essence of decision*, New-York, Longman, 1999.

Maior G., *Un război al minții*, Editura Rao, București, 2010.

Toffler Alvin și Heidi, *Război și antirăzboi*, Editura Antet, București, 1995.